

«Күншуақ» бөбекжай-бақшасы МКҚК

«Бекітемін»
«Күншуақ» бөбекжай-бақшасы»
МКҚК менгерушісі
Ж. А. Курманова
«31» 08 2022 ж

Тақырыбы: «Құстар әлемінде»
«Айгөлек» ересек тобы

2022 ЖЫЛ

Жоба

Жобаның паспорты

Тақырыбы: «Құстар әлемінде»

Жобаға қатысатындар: ересек тобының балалары, ата – аналар, тәрбиешілер, арнаулы мамандар.

Жоба түрі: таным, шығармашылық

Жобаны жүзеге асырылу мерзімі: оқу жылы

Жобаның түсінік жазбасы: Құстарға қызығып қарамау мүмкін емес. Өйткені құстар әуезді сайрағыштығымен, сымбатты да сұлу, алуан түрлі сыртқы бейнесімен орманның, саябақтардың, шалғындардың сәнін келтіреді,

Құс атаулының бәрі пайдалы. Құстардың қайсысын болса да қорғау керек.

Құстардың саябаққа, бау-бақшаға, егістіктер мен бақтарға үйірілуіне мүмкіндік жасап, ұсақ құстарға жем шашу, жазда ұялайтын үйшіктер дайындау арқылы қамқорлық жасау — табиғатты көркейтіп, құстарды аялай білудің негізгі шарты. Құстарды қорғайық!

Өзектілігі: Бүгінгі балалар – болашақ ересек адамдар. Олар осы уақыттан бастап табиғатпен жақын таныса отырып, құстар туралы білімдерін кеңейтіп, оларға қамқорлық жағдайлар жасай білуге үйрету.

а) балалардың айналадағы табиғатқа деген сүйіспеншілігін оятып, ұғымын кеңейту, оның әсемдігін нәзік сезінуге, өсімдіктер мен жануарлар дүниесін қамқорлыққа алуға баулу.

ә) балабақшада табиғат жайында алғашқы ұғымды қалыптастыра отырып қарапайым білім беріп, осының негізінде тірі және өлі табиғаттағы құбылыстар жөнінде нақты және жалпылама таным-түйсік қалыптастыру. Табиғат туралы бүлдіршіндердің ой-өрісін кеңейтіп, осы түйсіктер арқылы бүлдіршіндерге құстар туралы сырларын ұғындыру жөніндегі экологиялық тәрбиенің ортаңғы тобына арналған «Құстар әлемі» жобасын ұсынып отырмыз.

Жобаның проблема: Әлемде әртүрлілі құстар туралы түсініктері жеткіліксіздігі, балалардың сөздік және грамматикалық қажеттілігін кеңейту, сөйлеу құрылымын қалыптастыруы.

Жобаның мақсаты:

Құстар мен жануарлардың мекені, қоректенуі, қозғалыстары мен қалай дыбыстайтыны туралы қарапайым түсініктерін қалыптастыру.

Балаларды құстармен әрі қарай таныстыруды жалғастыру.

Құстар туралы (қыстап қалатын, үй құстары, жыл құстары) түсініктерін кеңейту.

Жоба кезеңіндегі балалардың танымдық, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Балаларды қоршаған әлемге қамқорлықпен қараудың үлгілерін (гүлдер мен жапырақтарды жұлмау, бұтақтарды сындырмау, қыста құстарға жем беру) көрсету. Құстарды қорғауға, қамқорлық жасауға тәрбиелеу.

Жобаның міндеттері:

Қоршаған әлемдегі заттарға танымдық қызығушылықтарын арттыру.

Құстар әлемі, табиғаттағы маусымдық өзгерістер туралы түсініктерін кеңейту.

Қоршаған әлемді түсінуге, қабылдауға танымдық көзқарастарын тәрбиелеу.

Күтілетін нәтиже:

Құстар туралы көп мәлімет алады;

Құстарға деген сүйіспеншілік сезімін танытады;

Баланы тілі жаттығады, ойлау қабілеті, зейні дамиды;

Баланың шығармашылық қабілеті қалыптасады;

Табиғатқа қамқорлық жасай білуге үйренеді;

Бала жауапкершілікке тәрбиеленеді.

Жобаны жүзеге асыру кезеңдері:

1-кезең.

Дайындық кезеңі

Тәрбиеші: Тақырыптар бойынша ақпарат жиналады, интернет желісі арқылы танымдық ақпараттар, суреттер, құстар туралы суреттер алу, тақырыптық оқу қызметтері, әңгіме жүргізу, бақылау, шығармашылық жұмыстар, құстар туралы слайд көру, бейнефильмдер, мультфильмдер көру, аудиозапис тындау, серуенге шығу.

Балалар: Балалардың «құстар» ұғымы бойынша білімін анықтау.

Балалармен ата-аналармен мақсат-міндеттерін талқылау.

Құстар туралы жұмбақтар шешу, тақпақтар, мақал-мәтелдер жаттау, осы тақырыпқа байланысты әңгіме құрастыру. Ертегілер оқу, сахналау.

«Құстар әлемі» тақырыбына көрме дайындауға балалардың бейнелеу қызметі бойынша дайындығы.

Ата-аналар: Ата-аналар үйде балаларымен құстар туралы әңгіме жүргізіп, жаңа ақпарат беруді.

Баласымен бірге құстар туралы әртүрлі бейнефильмдер, мультфильмдер, суреттер қарау.

«Құстар әлемі» атты көрмеге қатысу.

Арнаулы мамандарға тапсырма:

1. Музыка жетекшісі:

«Құстар әні» әнін тыңдатып, айтқызып үйрету.

2. Дене тәрбие нұсқаушысы;

Құстарға байланысты әр түрлі қимылды ойындар ойнату.

Мысалы: «Жапалақтар мен қарлығаштар», «Торғайлар мен мысықтар», «Қаздар мен түлкі», «Ұшатын құстар».

Жобаның 2- кезеңі

- Балаларды құстар туралы білімі бойынша тәрбиелеу мен оқыту процесіне тиімді әдіс-тәсілдер енгізу.
- Слайд көрсету, теледидардан бейнефильмдер, мультфильмдер көрсету, әр түрлі суреттерді қарастыра отырып әңгіме жүргізу, ертегілер оқу, сахналау.
- Құстар туралы тақпақтар, мақал-мәтелдер жаттату, жұмбақтар жасырып, жауабын айтқызу.
- Құстар бейнелерінің суреттерін бояу, жапсыру, мүсіндеу.
- Қозғалмалы ойындар, дидактикалық ойындар.

3 кезең

Қорытынды

Құстар туралы көп мәлімет алады;

Баланың шығармашылық қабілеті қалыптасады;

№	Тақырыптары	Өткізетін уақыт
1	Құстардың суреттерін қарау Мақсаты: құстар мен танысуды жалғастыру, үй құстарын ажырату, атау Құстар қалай үн қатады? Аққу-қиқулайды Бұлбұл-сайрайды Бүркіт-шаңкылдайды Көгершін, үкі-уілдейді Көкек-көкектейді Қаз-қаңкылдайды Торғай-шиқылдайды Тырна-тырауылдайды. Қарға-қарқылдайды	

	<p>Қарлығаш-шықылықтайды Сауысқан-шақылдайды Тауыс-шақырады Тоқылдақ-тоқылдайды Үйрек-барқылдайды Шағала-шаңқылдайды Қ.ойын: «Жапалақтар мен қарлығаштар»</p>	
2	<p>«Құстарға бақылау » Мақсаты: Балаларға құстар туралы білімдерін бекіту. Құстардың дене пішіндерін айта білуге үйрету. Құстарға деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Құстарға қамқор бола білуге баулу Сурет; құстарға жем салу</p>	
3	«Үй құстары» үй құстарының тіршілігін айту	
4	«Шұбар тауық» орыс халық ертегісін сахналау	
5	«Әтеш пен бұршақ дәні» ертегісін оқып беру	
6	<p>Құстар туралы тақпақтар айту Мен қараторғаймын Шегірткедей жұртыңды Қырғи болып қиямын Егістікке жайылымға Қорғаушы боп тұрамын Жәндіктерді зиянды Құртатұғын батырмын Дайындайтын ұямды Достарға келе жатырмын</p> <p>Құс сұлуы аққумын Табиғат көркін сыйлаған Мылтығын кезеп еш мерген Атуға көзі қимаған. Сұлулықты паш етіп Жырлаған талай ақындар Нәзік үнді, көл көркі Құс патшасы мен болам</p> <p>Жаршысымын көктемнің Көкек дейді мені жұрт Өз атын айтар құс менмін. Көктемді күтсең мені күт.</p> <p>Мен еркін бақытты бұлбұлмын Бұлағын тасытқан ән - жырдың Тамаша тамылжып шырқаймын Шаттығын тауыса алмай әр күннің</p> <p>Құртты іздеп ініне Қарағайды үңгіген Тоқылдақ құс дәрігер Қашан да ол әбігер</p>	
7	<p>Құстар туралы жұмбақтар Туысы дейді құстардың Інісі дейді тышқанның Тышқан да емес, құс та емес Екеуінен де тыс қалдым (Жапалақ) Қызығып әр адам</p>	

	<p>Ұстап ап даладан Жүнімен жұлып ап Бесікке қадаған Бұл қай құс? (үкі) Қашаудай мықты тұмсығым Бәсеке тігем бұл шыным Құрт, қоңыз, аулап жарысам Орман дәрігері боп табылам (Тоқылдақ) Түсі қара мақпалдай Төсі ақ сыр жаққандай Ұшса оқтай зулайды Көктен жұлдыз аққандай (Қарылғаш) Биікке салған ағаш үй Сол ғой оның мекені Жаздай сайран салып ап Қыста алысқа кетеді (Қараторғай) Он екі айдың біреуі Сірә оның атында Өзге ұяға із тастап Мен деп жар сап жүреді (Көкек) Қ.ойын; «Автомобиль мен торғайлар»</p>	
8	«Құстарға қамқор болайық» бейнефильм көру	
9	<p>Құстар туралы мақал-мәтелдер. *Қаракұс қайырғанмен бүркіт болмас. Қыран құс қисық ұшып, тұзу ілер. *Қаз келсе, жаз келер, Қарға келсе, қатқак келер *Қарға қарғаның көзін шұқымас *Қара құс басып жейді, Сұңқар құс шашып жейді. *Қыран құстың баласы ұшса келмес ұяға. *Құс баласы қырымға қарайды. *Қаршыға ілген қазға сын. *Екі құзғын таласса, Бр қарғаға жем болар. *Ер қартайса, қазаншы болады, Бүркіт қартайса, тышқаншы болады. Зерттеу жұмысы тақырыбы: «Құстардың қауырсыны»</p>	
10	<p>Құстың ұясы Құстар ұяны жыртқыштар мен ауа райының қолайсыздығынан қорғану үшін салады. Жыртқыштарға жем болмау үшін ұяларын қол жетпейтін, жасырын жерге салып, бетін бүркеп қояды. Ұя сонымен қатар жұмыртқалар мен балапандарға жылу береді. Д.ойын: «ұясын тап»</p>	
11	«Сауысқан мен көкек» ертегісін оқу	
12	«Қарлығаш» - неліктен киелі құс	
13	Халық ертегісі «Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» м/ф көру.	
14	Халық ертегісі «Қарлығаштың құйрығы неге айыр?» сахналау	

15	<p>«Көгершін»– бейбітшілік құсы Көк құрақ – көлдің сәулеті, құс пен аң- ердің дәулеті. Көгершін көп халықта бейбітшіліктің белгісі, ол жер бетіне тыныштық пен береке әкелетін құс деп саналады</p>	
16	<p>Жеті қазынағаның бірі Қыран-бүркіт</p>	
17	<p>«Қыран бүркіт не алмайды, салса баптап» өлеңін оқу Абай Құнанбаев Қ. ойын «автомобиль мен торғайлар»</p>	
18	<p>«Аққу» киелі құс. қазақ халқы ежелден қатерлеп, жақсылықтың жаршысы, бақыттың бастамасы, сұлулық символы деп оған ешуақытта оқ атпайды.</p>	
19	<p>«Маймақ қаз » мультфильм көру.</p>	
20	<p>«Тоқылдақ» Орман дәрігері тоқылдақ- ағаштарды тұмсығымен ұрғылау арқылы өзіне азық табумен қатар, орманды-зиянды жәндіктерден тазартады. Мұндайға басқа ешқандай құс қабілетті емес</p>	
21	<p>«Қоныс аударатын құстар» мен танысу Суықторғай-снигерь суретін бояу</p>	
22	<p>Халық болжамдарын айту: *Қарлығаш жоғары ұшса, күн жылы болады, ал төмен ұшса жаңбыр жауады. *Көктемде қаздар қайтқанда жоғары ұшса, су тасқыны болады. *Жаңбыр жауарда қарғалар у - да шу болады. *Құс жүнін үрпитсе, жаңбыр жауады. *Шымшық ұя салса, қыс қатты болады. *Шағала келсе сең бұзылады. *Жыл құсы қаптап келсе, көктем ерте келеді.</p> <p>Қ. ойын: «Торғайлар мен мысықтар»</p>	
23	<p>«Түлкі мен Бөдене» ертегісін оқу</p>	
24	<p>Қыстап қалатын құстар мен танысу Мақсаты: қыс мезгілінде құстар түрлерімен танысу, құстар қалай қоректенеді және оларға қалай қамқор бола аламыз Құрастыру: құстарға ұя құрастыру</p>	
25	<p>«Түлкі мен тырна» ертегісін оқып беру</p>	
26	<p>Құстың бейнесі мен танысу, Қауырсын, қанат, екі аяқ, тұмсық, жұмыртқа Құс – қанаты, қауырсыны, тұмсығы бар, жылықанды, омыртқалы жануар. Құстардың басым көбі ұша алады. Олардың алдыңғы аяғы қанатқа айналған, сан және мойын бұлшықеттері жақсы жетілген. Сүйектерінің іші қуыс болғандықтан, қаңқасы жеңіл. Бұл ұшуға жеңілдік туғызады. Құстар ұшқан кезде көп қуат жұмсайды, сондықтан ұшуға дәрменді болу үшін жемді көп жеулері керек. Құстар уақытының көбін азық іздеумен өткізеді. Олар жәндіктер санын реттеу мен өсімдік ұрықтарының таралуына зор ықпал етеді. Ұшқыш құстардың қанаты оның жерден көтеріліп ұшуына ыңғайлы боп жаратылған. Қазіргі құстардың тісі жоқ. Бірақ ежелгі құстарда тіс болған. Құстардың тілі бар, бірақ</p>	

	<p>бір ерекшелігі олардың тілінде сүйек болады. Құстардың көпшілігі балапан өрбіту және азыққа тояттау үшін жылы жаққа ұшып кетеді. Ал қарға, сауысқан, торғай, көгершіндер қыстап қалады.</p> <p>Олар суықтан тонбайды, олардың қыста қанатының астындағы қауырсыны қалыңдайды. Құстарды Жер шарының барлық түкпірінен кездестіруге болады. Бүгінгі таңда құстардың 9000-дай түрі бар. Тіршілік ететін ортасына байланысты құстар жер бетімен жүруге, жүзуге, ағашқа өрмелеуге бейімделген. Ең жүйрік құс Африка түйе құсы. Жүгіргенде сағатына 120 км жылдамдықпен жүгіреді. Кейбір құстар су астында ұзақ болуға төзімді. Ең шапшаң ұшатын құс-сұр қарлығаш сағатына 170-310 км ұша алады. Құстардың ішінде ең даусы қатты шығатын құс - бозторғай. Оның дауысын 600 м анық естуге болады. Құстардың ішінде ең ұзақ жасайтын құстар: тоты-140 ж, бүркіт-120 ж, қарға -100, қаз-80ж, сұңқар -150-170 ж, байғыз-180ж, аққу мен таған-300-400 жыл жасайды.</p>	
27	<p>Құстың бейнесі мен танысу, Қауырсын, қанат, екі аяқ, тұмсық, жұмыртқа Құс – қанаты, қауырсыны, тұмсығы бар, жылықанды, омыртқалы жануар. Құстардың басым көбі ұша алады. Олардың алдыңғы аяғы қанатқа айналған, сан және мойын бұлшықеттері жақсы жетілген. Сүйектерінің іші қуыс болғандықтан, қаңқасы жеңіл. Бұл ұшуға жеңілдік туғызады. Құстар ұшқан кезде көп қуат жұмсайды, сондықтан ұшуға дәрменді болу үшін жемді көп жеулері керек. Құстар уақытының көбін азық іздеумен өткізеді. Олар жәндіктер санын реттеу мен өсімдік ұрықтарының таралуына зор ықпал етеді. Ұшқыш құстардың қанаты оның жерден көтеріліп ұшуына ыңғайлы боп жаратылған. Қазіргі құстардың тісі жоқ. Бірақ ежелгі құстарда тіс болған. Құстардың тілі бар, бірақ бір ерекшелігі олардың тілінде сүйек болады. Құстардың көпшілігі балапан өрбіту және азыққа тояттау үшін жылы жаққа ұшып кетеді. Ал қарға, сауысқан, торғай, көгершіндер қыстап қалады.</p> <p>Олар суықтан тонбайды, олардың қыста қанатының астындағы қауырсыны қалыңдайды. Құстарды Жер шарының барлық түкпірінен кездестіруге болады. Бүгінгі таңда құстардың 9000-дай түрі бар. Тіршілік ететін ортасына байланысты құстар жер бетімен жүруге, жүзуге, ағашқа өрмелеуге бейімделген. Ең жүйрік құс Африка түйе құсы. Жүгіргенде сағатына 120 км жылдамдықпен жүгіреді. Кейбір құстар су астында ұзақ болуға төзімді. Ең шапшаң ұшатын құс-сұр қарлығаш сағатына 170-310 км ұша алады. Құстардың ішінде ең даусы қатты шығатын құс - бозторғай. Оның дауысын 600 м анық естуге болады. Құстардың ішінде ең ұзақ жасайтын құстар: тоты-140 ж, бүркіт-120 ж, қарға -100, қаз-80ж, сұңқар -150-170 ж, байғыз-180ж, аққу мен таған-300-400 жыл жасайды.</p> <p>Д. ойын «құстарды құрастыр»</p>	
28	<p>«Мысық, Өтеш және Түлкі» ертегісін оқып беру</p>	

29	<p>. Құстардың түрлері.</p> <p>Аққу – иілген ұзын мойынды, ақ қауырсынды, үйректер тобына жататын, ірі, халық киелі санайтын әдемі құс.</p> <p>Қаз – мойны ұзын, суда жақсы жүзетін, қос мекенді, етті, жабайы және үй құсы</p> <p>Үйрек башайларының арасы жарғақ терімен ұласқан су құсы. Асыранды түрі де бар.</p> <p>Шағала – түсі ақ шаңқан, сирағы қысқа, жүні селдір су құсы</p> <p>Торғай – сүйір тұмсықты кішкене құс</p> <p>Кептер – көкшіл сұр түсті не ақшыл, көкала түсті, көп үрікпейтін кішкене құс. Жабайы және асыранды түрлері бар</p> <p>Қарға – жем талғамайтын, көбінесе өлексеме қоректенетін, түсі қара құс.</p> <p>Көкек – "Көкек, көкек", - деп үн шығаратын, түсі ала-құла көктем құсы.</p> <p>Түйе құс - ұшпай, өте шапшаң жүгіретін ең ірі құс.</p> <p>Сауысқан – құйрығы ұзын, ала қанатты, қарға тұқымдас, өте сақ құс.</p> <p>Тоқылдақ – ағаш қабығын тұмсығымен тоқылдата шұқып жемін іздейтін, тұмсығы істік, шұбар түсті, кішігірім орман құсы.</p> <p>Тырна – мойны ұзын, сирағы сидіган ірі жыл құсы.</p> <p>Үкі – жапалақ тұқымдас түнде ғана ұшатын, имек тұмсық жыртқыш құс.</p> <p>Бүркіт – таулы, далалы жерді мекендейтін, тегеуріні қатты, ірі қыран құс. Ол жасына қарай төмендегіше аталады.</p> <p>Бұлбұл – орман-тоғайда, нулы жерде, бақта жүретін, дауысы әдемі кішкене әнші құс; сандуғаш.</p> <p>Қарлығаш – айыр құйрықты, қанаттары ұзын, қараала, кішкене ұшқыр құс. Өзге құстардан ерекшелілігі жемін ұшып жүріп ұстайды.</p> <p>Д.ойын: «орман және үйқұстарын ажырат»</p>	
30	<p>«Тотықұс»</p> <p>Адам сөзін қайталауға қабілеті бар ерекше құс.Жарқын келбетінің және дамыған ақыл-ойының арқасында сүйікті құстарына айнала алады.</p>	
31	<p>Әлемдегі ең әдемі құстар</p> <p>Тауыс. Құстардағы көркемдіктің төресі, хас сұлулық пен тәкаппарлықтың символы. Көптеген елдер бұл құсты патшалықтың, әулиеліктің белгісі ретінде құрметтейді.</p> <p>Отаны Оңтүстік Азияда тауысты барыс пен жылан сияқты қауіп-қатер жақындап келе жатқанда, ескерту беретіні үшін жоғары бағалайды.</p> <p>Аққу. Махаббат пен сенімнің, тазалық пен кіршіксіздіктің белгісі. Аққулардың есте сақтау қабілеті өте жақсы дамыған. Сол арқылы олар өздеріне жасалған жамандық пен жақсылықты үнемі ажырата алады. Көбіне ата аққу мен ұрғашы аққу өздерінің ұрпақтары үшін бірігіп ас іздейді.</p> <p>Балықшы құс. Жарқын түсті, тұмсықты, шағын құс. Екінші аты "Ұшатын асыл тас". Балық аулағанды "жаны сүйетіндіктен" біз оны "балықшы құс" деп атаймыз. Ұсақ балықтардан бастап, 6 см-лік балықтарды да өте оңай</p>	

	<p>аулайды. Көбіне жалғыздықты қалайтындықтан, балықшы құс көзге түсе бермейді.</p> <p>Мандаринка. Ең әдемі үйрек. Басқа үйректерден сыртқы сұлулығымен ғана емес, өзгеше дауысымен де ерекшеленеді. Ширақ қимылдайтын, сақ құс.</p> <p>Жұмақ танағрасы. Бұл құстың екінші аты "Жеті түсті құс". Өн бойына ең әдемі түстерді жағып жаралған ерекше құс сулы ормандарда тіршілік етеді. Сурет: құстың бейнесін бояу, ермексаздан мүсіндеу</p>	
32	<p>Әлемдегі ең әдемі құстар</p> <p>Тауыс. Құстардағы көркемдіктің төресі, хас сұлулық пен тәкаппарлықтың символы. Көптеген елдер бұл құсты патшалықтың, әулиеліктің белгісі ретінде құрметтейді. Отаны Оңтүстік Азияда тауысты барыс пен жылан сияқты қауіп-қатер жақындап келе жатқанда, ескерту беретіні үшін жоғары бағалайды.</p> <p>Аққу. Махаббат пен сенімнің, тазалық пен кіршіксіздіктің белгісі. Аққулардың есте сақтау қабілеті өте жақсы дамыған. Сол арқылы олар өздеріне жасалған жамандық пен жақсылықты үнемі ажырата алады. Көбіне ата аққу мен ұрғашы аққу өздерінің ұрпақтары үшін бірігіп ас іздейді.</p> <p>Балықшы құс. Жарқын түсті, тұмсықты, шағын құс. Екінші аты "Ұшатын асыл тас". Балық аулағанды "жаны сүйетіндіктен" біз оны "балықшы құс" деп атаймыз. Ұсақ балықтардан бастап, 6 см-лік балықтарды да өте оңай аулайды. Көбіне жалғыздықты қалайтындықтан, балықшы құс көзге түсе бермейді.</p> <p>Мандаринка. Ең әдемі үйрек. Басқа үйректерден сыртқы сұлулығымен ғана емес, өзгеше дауысымен де ерекшеленеді. Ширақ қимылдайтын, сақ құс.</p> <p>Жұмақ танағрасы. Бұл құстың екінші аты "Жеті түсті құс". Өн бойына ең әдемі түстерді жағып жаралған ерекше құс сулы ормандарда тіршілік етеді. Сурет: құстың бейнесін бояу, ермексаздан мүсіндеу</p>	
33	<p>Әлемдегі ерекше құстар б/ф көру</p>	
34	<p>«Қызыл кітапқа енген құстар»</p> <p>Қызыл кітаппен таныстыру, қызыл кітап туралы түсінік беру, Жойылып кету қаупі бар өсімдіктер, жануарлар мен құстарды енгізіп, оларды қорғауға алу үшін қажеттігін айтып түсіндіру</p>	
35	<p>«Қызыл кітапқа енген құстар»</p> <p>Қызыл кітаппен таныстыру, қызыл кітап туралы түсінік беру, Жойылып кету қаупі бар өсімдіктер, жануарлар мен құстарды енгізіп, оларды қорғауға алу үшін қажеттігін айтып түсіндіру</p> <p>Д.ойын «құстардың бейнесін толықтыр»</p>	
36	<p>Құстардың түрлері.</p> <p>Аққу – иілген ұзын мойынды, ақ қауырсынды, үйректер тобына жататын, ірі, халық киелі санайтын әдемі құс.</p> <p>Қаз – мойны ұзын, суда жақсы жүзетін, қос мекенді, етті, жабайы және үй құсы</p> <p>Үйрек башайларының арасы жарғақ терімен ұласқан су құсы. Асыранды түрі де бар.</p> <p>Шағала – түсі ақ шаңқан, сирағы қысқа, жүні селдір су</p>	

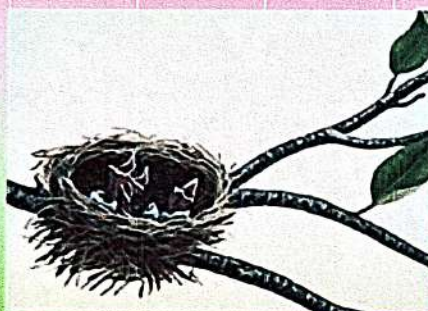
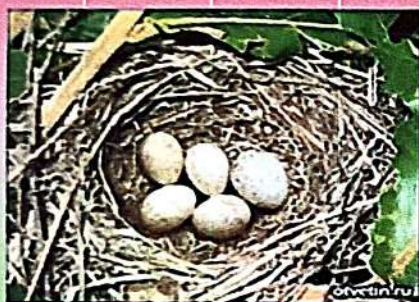
<p>құсы Торғай – сүйір тұмсықты кішкене құс Кептер – көкшіл сұр түсті не ақшыл, көкала түсті, көп үрікпейтін кішкене құс. Жабайы және асыранды түрлері бар Қарға – жем талғамайтын, көбінесе өлексемен қоректенетін, түсі қара құс. Көкек – "Көкек, көкек", - деп үн шығаратын, түсі ала-құла көктем құсы. Түйе құс - ұшпай, өте шапшаң жүгіретін ең ірі құс. Сауысқан – құйрығы ұзын, ала қанатты, қарға тұқымдас, өте сақ құс. Тоқылдақ – ағаш қабығын тұмсығымен тоқылдата шұқып жемін іздейтін, тұмсығы істік, шұбар түсті, кішігірім орман құсы. Тырна – мойны ұзын, сирағы сидіған ірі жыл құсы. Үкі – жапалақ тұқымдас түнде ғана ұшатын, имек тұмсық жыртқыш құс. Бүркіт – таулы, далалы жерді мекендейтін, тегеуріні қатты, ірі қыран құс. Ол жасына қарай төмендегіше аталады. Бұлбұл – орман-тоғайда, нулы жерде, бақта жүретін, дауысы әдемі кішкене әнші құс; сандуғаш. Қарлығаш – айыр құйрықты, қанаттары ұзын, қараала, кішкене ұшқыр құс. Өзге құстардан ерекшелігі жемін ұшып жүріп ұстайды. Д.ойын: «орман және үйқұстарын ажырат», Шығармашылық «құстарға жем сал»</p>	
--	--

Күтілетін нәтиже: Бала: Құстар туралы көп мәлімет алады; Құстарға деген сүйіспеншілік сезімін танытады; Баланы тілі жаттығады, ойлау қабілеті, зейні дамиды; Баланың шығармашылық қабілеті қалыптасады; Табиғатқа қамқорлық жасай білуге үйренеді; Бала жауапкершілікке тәрбиеленеді.

Балабақшадағы тәрбие бағдарламасына сәйкес балаларды табиғатпен таныстыру барысында өзара байланысты білімділік және тәрбиелік міндеттер жүзеге асырылады. Балаларды табиғатпен таныстыру және шынайы қамқорлыққа алу жағдайында адамгершілік және эстетикалық тәрбие беру мақсатында өтіледі. Балабақшада балалардың өздері бақылап, бағып-баптап жүрген құстар мен өсімдіктердің болуы оларды қоршаған ортаға ұқыптылықпен қарауға, еңбекке деген сүйіспеншілікке және соған дағдылануға үйретеді, сондай-ақ бала бойында бәртіндеп тапсырылған іске жауапкершілік сияқты қасиеттер де қалыптаса береді.

Пайдалынған әдебиеттер: 1.В.Бианки «Орман үйлері», 2.Энциклопедия «Табиғат ABC», 3.Гладков Н.А Михеева А.В. «Жизнь животных.Птицы/под ред», 4.Қазақстан құстары (ғажайып әлем), 5.Жануарлар құстар жәндіктер Балалар энциклопедиясы, 6.Интернет желісі бойынша

Құстың ұясы

Құстар ұяны жыртқыштар мен ауа райының қолайсыздығынан қорғану үшін салады. Жыртқыштарға жем болмау үшін ұяларын қол жетпейтін, жасырын жерге салып, бетін бүркеп қояды. Ұя сонымен қатар жұмыртқалар мен балапандарға жылу береді.

Қыстайтын құстар

Әлемдегі ең әдемі құстар

Тауыс. Құстардағы көркемдіктің төресі, хас сұлулық пен тәкаппарлықтың символы. Көптеген елдер бұл құсты патшалықтың, әулиеліктің белгісі ретінде құрметтейді. Отаны Оңтүстік Азияда тауысты барыс пен жылан сияқты қауіп-қатер жақындап келе жатқанда, ескерту беретіні үшін жоғары бағалайды.

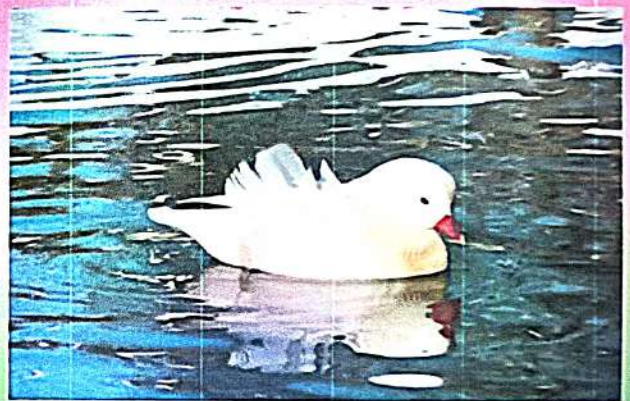
Жұмак танаграсы. Бұл құстың екінші аты "Жеті түсті құс".
Өн бойына ең әдемі түстерді жағып жаралған ерекше құс
сулы ормандарда тіршілік етеді.

Аққу: Махаббат пен сенімнің, тазалық пен кіршіксіздіктің белгісі. Аққулардың есте сақтау қабілеті өте жақсы дамыған. Сол арқылы олар өздеріне жасалған жамандық пен жақсылықты үнемі ажырата алады. Көбіне ата аққу мен ұрғашы аққу өздерінің ұрпақтары үшін бірігіп ас іздейді.

Балықшы құс. Жаркын түсті, тұмсықты, шағын құс. Екінші аты "Ұшатын асыл тас". Балық аулағанды "жаны сүйетіндіктен" біз оны "балықшы құс" деп атаймыз. Ұсақ балықтардан бастап, 6 см-лік балықтарды да өте оңай аулайды. Көбіне жалғыздықты қалайтындықтан, балықшы құс көзге түсе бермейді.

Мандаринка. Ең әдемі үйрек. Басқа үйректерден сыртқы сұлулығымен ғана емес, өзгеше дауысымен де ерекшеленеді. Ширақ қимылдайтын, сақ құс.

Құстардың түрлері.

Аққу – иілген ұзын мойынды, ақ қауырсынды, үйректер тобына жататын, ірі қалық киелі саяғайтын әлемі құс.

Қаз – мойны ұзын, суда жақсы жүзетін, қос мекенді, етті, жабайы және үй құсы

Үйрек башайларының арасы жарғақтерімен ұласқан су құсы. Асыранды түрі де бар

Шағала – түсі ақ шаңқая, сирағы қысқа, жұні селдір су құсы

Торғай – сүйір тұмсықты кішкене құс

Кептер – көкшіл сұр түсті не ақшыл, кекала түсті, кеп үрікпейтін кішкене құс. Жабайы және асыранды түрлері бар

Көкек – "Көкек, көкек", - деп үн шығаратын, түсі ала-құла көктем құсы.

Қарға – жем талтамайтын, көбінесе өлексеме хоректенетін, түсі қара құс.

Сұмысқан – құйрығы ұзын, ала қанатты, қарға тұхымдас, еге сақ құс.

Тоқылдақ – ағаш қабығын тұмсығымен тоқылдата шұқып жемін іздейтін, тұмсығы істік, шұбар түсті, кішігірім орман құсы.

Қарлығаш – айыр құйрықты, қанаттары ұзын, қараала, кішкене ұшқыр құс. Өзге құстардан ерекшелігі жемін ұшып жүріп ұстайды.

Бұтбұл – орман-тоғайда, нулы жерде, бақта жүретін, дауысы әдемі кішкене әнші құс; сандуғаш.

Бүркіт – таулы, далалы жерді мекендейтін, тегеурін катты, ірі қыран құс. Ол жасына қарай төмендегіше аталады.

Түйе құс - ұшпай, еге шапшаң жүт-ретін ең ірі құс.

Тырна – мойны ұзын, сирағы сидыған ірі жыл құсы.

Үкі – жапалақ тұхымдас түнде ғана ұшатын, ілек тұмсық жартықаш құс.

БҮРКІТ – БЕРКУТ – EAGLE

ТОРҒАЙ – ВОРОБЕЙ – SPARROW

ҚАРҒА – ВОРОНА – CROW

САҮЫСҚАН – СОРОКА – MAGPIE

